

(כל הזכויות שמורות)

ידו של דויד בן-גוריון מושטת לדתיים. עם התקרב המפא"י להתמתן הפוליציוני לסימו, נראה כי שלושת השותפים העיקריים — מפא"י, אחדות העבודה ומפ"ם — חפצים שלושתם הן בכניסת הפרוגרסיביס, שהיא כמעט וודאית, והן בהצטרפות הדתיים, שסיכוייה רבים למדי. מפלגות הפועלים מעונינות להשתית את הממשלה על בסיס רחב ככל האפשר, כדי לשוות לה אופי של ממשלת-קבע, ולא של ממשלת-משברים. גם הסיכויים כי הממשלה תחזיק מעמד זמן רב יותר, כפי שציפו תחילה, גברו. עם התבהר כוונות השותפים, אם כי סלעיהם חלוקות האובייקטיביים הם כה רבים שבדבר זה נשאר מוטל בספק. שלוש מפלגות הפועלים יעשו ויתורים רבים מאד כדי לקיים את המבנה.

לאור מצב זה אל תצפה לשום הקזה בחזית הכפיה הדתית. אם יצטרפו הדתיים ואם לאו, יעשה הכל כדי לא לתת להם סיבות לאי-שביעות רצון. באופן כללי יישמר הסטטוס-קוו.

אל תצפה גם לשום תמורה מהפכנית בחזית הכלכלית.

הממשלה החדשה לא תרחיק לכת בדרכן הסוציאליזציה. הן קו הכללי יהיה לתת קלזון רבות למשקיע הון זריט ולתעשייה, להגביל לעומת זאת בהדרגה את המסחר. גם בשטח מס' ההכנסה לא יחול שינוי ניכר.

הגבלות הממשל הצבאי כנצרת עימי דות להתכנס כמעט לגמרי. הדבר נובע לא רק מחישובים קואליציוניים, שי נועדו לפייס את מפ"ם, אלא גם משום שבתוך מפא"י עצמה התגבשה ההכרה כי ההגבלות אינן מביאות שום תועלת רצינית.

האמריקאים לא ינסו למנוע את הקואליציה הפועלית, שהיא למורת רוחם, אחרי ששוכנעו כי הציונים הכלליים עצמם אינם רוצים בשום פנים להצטרף לממשלה.

הוויכוח על דש כות העבודה יישאר במידה רבה וויכוח סרק. מפא"י אינה מתייחסת ברצינות רבה לכל העניין, מן הדין ידעה כי כוח הלחץ הן עצום של מזכירי הלשכה ביום הבחירות לא יפגע ב"מאומה אפילו אם מזכירי אלה יהיו להלכה פקידים מדינה. לכן, לא איכפת לי מפא"י אם הפרוגרסיביס יכריחו את מפ"ם ואחדות העבודה לויתורים בשטח זה.

מעמדה של ישי רא עשו להשתנות לחלוטין אם ינצחו הדמוקרטים בבחירות לנשיאות בארצות הברית בשנה הבאה. התקפת-הלב של דויד אייזנהאואר הפכה את הסתלקותו מן המועמדות לוודאית, ובהעדרו מן המערכה יהיה לדמוקראטים יתרון מסוים. הסיכויים יהיו שקולים למדי, ושני הצדדים יצטרכו לעשות מאמץ מיוחד כדי לנצל את העניין הציוני לטובתם. על המועמדות מטעם הדמוקראטים יתחרו שני אישים: עולי סטובנטון, שהוא קריר כלפי ישראל, ואורויל הארימן, מושל ניו-יורק, המשחלז כבר עתה לזכות באהדת היהודים, ביקר לצורך זה לא מכבר בישראל. על המועמדות הרפובליקאית יתחרו כמה אנשים, ביניהם סגן-הנשיא ריצ'ארד ניקסון, ומושל קליפורניה נייס.

כשבעות הקרובות שוב יסער הקרב מסביב לתנועה החרוית. יבעיר את התבערה הכנס של אנשי אצ"ל הוותיקים, שיתקיים בשבוע הבא ונועד לבצע גיוס המוני של אנשי המחתרת למפלגה. הדבר עשוי לגרום בהדרגה לשינוי צמרת המפלגה, החלפת חלק של הסקנים האזרחיים בצעירים למודי-מחתרת. גל האופטימיות העובר על המפלגה מאז נצחונה בבחירות גרם גם לשורה שלמה של תכניות אחרות, כגון חינוך קאדרים למקרה של כיבוש השלטון. הקמת מסגרת ארגונית תוקפנית.

בכנסת השלישית יחולו בחודשים הקרובים כמה שינויים אישיים:

אחדות העבודה תכניס לכנסת את האלוף משה כרמל, נוסף על השופט החוקר של הסוכנות, ד"ר נחום ניר. הדבר יעשה על-ידי התפטרותו של יצחק סבוקין, הרוצה לפרוש לכתובת זכרונות וחיוך הדור הצעיר של הקיבוץ המאוחד, או של ישראל בריהודה, הרוצה לפרוש מעמעי בריאות.

מפ"ם תכניס עתה את חבר-הכנסת הערבי, יוסף חמים, כדי לתת נציגוה לששת אלפי הבחורים הערביים שנתנו לה את קולם במפתיע. המפלגה התכוונה תחילה לבצע את הדבר על-ידי התפטרותו של אחד מחבריה האחרים ועל-ידי היה נטוש ויחזק חריף בתחומי הקיבוץ-הארצי, אולם הדבר נפתר עם מותו הפתאומי של ח"כ שלישי ברשימה) יצחק יצחקי.

רב-אלוף ד"ר יגאל ירון עומד להשמיע דעות מהפכניות על המגילות הגנוזות, ובעיקר על מגילת "מלחמת בני-אור ובני חושך". עיקר הדעות הוא קביעת התאריך המדוייק של חיבורן.

העם הקרב על חולייקאת

באחד מלילות אוקטובר 1948 פרצו חיילי צה"ל לעמדות המטה המצרי בחולייקאת. ל-מחרת הבוקר, עם עלות השמש, ראו תמונת זועה: עשרות רבות של הרוגים בני שני העמים. והם ראו עוד משהו: שלד ברזל תמיר שהתנשא בקרבת שדה-הקרב, על גב-עה ליד חאזי בשולי הכפר. היה זה מגדל-הקידוח של חברת-נפט בריטית. תמונה זו חזרה השבוע. שוב היו מוטלות גופות על אדמת הארץ, כשהותקף האוטובוס ליד מירון. שוב נעו חיילים — באזור המפורז של ניצנה, ושוב היתה חולייקאת מרכז ה-חודשות.

לא היתה זאת ידיעת-קרב, אם כי משמעותה יכולה להיות חשובה מקרבות רבים. מאדמת חולייקאת פרץ סילון שחור, סמיך ומסריח וקולו הגבוה והאופייני של שרי-הפיתוח, דוב יוסף, בישר למאות האלפים: נפט נמצא בישראל.

דת

ימים לא כל כך נוראים

בהלה אחזה כמה וכמה גבאי בתי-כנסת חיפאיים עם פרוס הימים הנוראים. כמה מ-כין הנדבנים השמנים, מתפללי הימים ה-נוראים שזכו מדי ראש-השנה כראש-השנה בעליה נכודה לתורה תמורת תרומה נכודה לא פחות, לא הופיעו בבתי-הכנסת. התעלומה נפתרה משנודע כי יהוי דים אלה — כולם יוצאי ארצות-הי-ברית, מרצים בטכניון, בעלי-תעשייה וכיוצא באלה — התכנסו אותו יום בג'ילדים פרטי, התפללו "כמו בי בית".

עם האשה והילדים. הרעיון נולד בדמות מכתב לקוראים בגירוס ל-ס פוסט שפורסם ימים אחדים לפני ראש-השנה. כתבת המכתב התלוננה כי נבצר ממנה ל-התפלל בימים הנוראים בבית-כנסת, מאחר ש-מורגלת היא לבוא לשם עם בעלה וילדיה, להתפלל תפילות המובנות לה, בניגוד ל-מקובל כאן, כשהחזן בולע כחופזה את המלים מבלי שאפשר יהיה לעקוב אחריו ולעמוד על משמעות התפילה.

גם יוצאי ארצות-הברית אחרים חשו בכך, גמרו אומר להתפלל במשותף. את היוזמה נטלו לידיהם שני יודים — ד"ר אייב אגרנט, מטובי רופאי-השיניים בחיפה וד"ר ולאחוב, מיוצאי פילאדלפיה ומרצה בטכניון בחיפה.

מי ברגל ומי ברכב. השניים הרימו את שפורפור הטלפון, הודיעו על ההצעה ל-ידידיהם, יוצאי ארצות-הברית המתגוררים בחיפה וסביבתה, וכך באו עשרים משפחות, גברים נשים וטף, מי ברגל ומי ברכב, אל בית התפילה החדש — גן-הילדים הפרטי שעל הכרמל.

התפילה היתה תרבותית מאד, נערכה לפי המחזור של אולר (תהנוג ברוב הקהילות ה-יהודיות הלא-שמרניות בארצות-הברית). ה-תפילה היתה קצרה יותר, אולם כל מה ש-נאמר בה היה ברור ומובן למתפללים ש-כר לם דוברי עברית. שיריהם של המתפללים היתה נעימה וערבה והתפילה כולה דמתה לתפילה נוצרית פרוטסטנטית.

כדי שלא לפגוע בבכאים הסובים, החליטו המתפללים כי כל אחד מהמשתתפים ירים יתרומה לביית-הכנסת הנמצא בקרבתו.

שוויון זכויות האשה. מסביר ד"ר אייב אגרנט: "אין ברצוננו להקים קהילה. אין לנו עסקים מקצועיים, לא רבנים ולא כלי-קידוש. התאספנו לימים הנוראים בלבד. איננו יהודים פורמליים, אין אנו רוצים ל-הקים בית-כנסת בנוסח ארצות-הברית ולא נעשה נשנות לדת מחוקנת. אנו ציונים טר-בים שעלו מארצות-הברית, וכרוב היהודים שם מחמירים אנו במצאת שבין אדם לחברו ומקלים במצאת שבין אדם למקום, כי אין לעכב את ההתפתחות. מוטב שיהודי יבוא במאונותיו לבית-התפילה מאשר לא יבוא כלל, ואם מדברים בזכות שחיון זכויות ה-אשה — מדוע להפלותה בתפילה?"

תיקונים ברוח הזמן. כיום כיפור, נתכנסו אותם מתפללים באולם בית-הספר ה-ריאלי בחיפה, שמרו על המקום בסוד עד לרגע האחרון, כדי לא להיות מופתעים מק-נאים דתיים. הכל עבר בשלום. רק פחד העסקנים ה-

דתיים הלך וגבר לנוכח החשש כי חלק מ-צאן מרעיתם יעזוב, יפנה לתפילה אנושית ומובנת יותר. היתה זו עדות לכך שחיילים ראשי הדת להכניס בה תיקונים ברוח הזמן, שאם לא כן — עלולים הם לאבד את רוב ה-נוער האינטלקטואלי, יוכלו להמשיך את פעו-לתם רק בקרב חלקים מבין העולים החד-שים בעלי התרבות הגמוכה.

נצרת עובדות יבשות

ישו היה רגיל להתהלך על פני המים. אולם בעיר מולדתו, נצרת, היה תמיד מחסור חמור בנוזל היקר. עוד בימי האנגלים חפרו אבות-העיר באר עירונית, אולם הדבר לא הספיק. לפני שנה וחצי תבעה העירייה מן הממשלה להקים מפעל-מים, אולם לא נמצא הכסף הדרוש. נמצאו אפוטרופסים שהציעו להרוח את צמאון העיר הקדושה ולקנות את נפש בניה, בנייהם ממשלת ארצות-הברית וגם האפיפיור, אולם הרשות לא ניתנה.

ממשלת ישראל לא ראתה בעין יפה את זרם היוזמה המקומית. היא רצתה ביקרה של מקורות, חברה הסתדרותית-סיכונתית-ממשלתית. מקורות דרשה את הזכוין להביא מים מעמקי-זרעאל. היא דרשה גם להעביר אליה את הבאר העירונית, אליה התייחסה בכזו רב. באר זו, כך הסבירו המומחים, קדוחה בצורה עקומה, מימיה מלוחים. המצב הלך והתחיש. הממשל הצבאי ה-ביא בכל יום שתי מיכליות, כל ההספקה איפשרה לתושבים למלא רק פעם בשבוע ימים את המיכלים על הגגות. הרחצה הפכה ל-ענין שבמיתרות, אפילו החזירים נשארו צמ-אים.

גירוש השטן האדום. בלית ברירה נכנעו אנשי נצרת ללחץ היבש. הם חתמו על חוזה עם מקורות, העניקו לה את המוגר פולין לאספקת המים לעיר. כסילון של מים בצינור יבש, זרמו לפתע הכספים: נמצאו מיליון ורבע ל"י מתקציב הפיתוח, תוך ששה שבועות הונח קי מים מתל-עדשים. יום לפני הבחירות הוכרו על "הג המים", להנאתם של שרי הממשלה והבישוף ג'ורג' חכים, שהשתמש במים החדשים כדי לגרש את אויבו, השטן האדום. משה שרת בא, הנעים את אנוש נצרת בערכית הגדרת שלו, מסר ברכה נאמנה לכל משפחת זועבי, סוכני מפא"י הבלתי-יהודים במקום.

למחרת הבחירות נהנו כולם. הבישוף שמה על יריות הקומוניסטים בשלושה אחוזים, פתע נתגלה שהבאר הסמוכה לנצרת אינה עקומה ואינה מלוחה. אך הבחירות כבר — ולפתע נפסקו המים. המיכליות חזרו לשירות. הסבירה מקורות: באיזה שהוא מקום דולפים הצנורות המעלים את המים מתל-עדשים. ואילו התושבים סב-רו כי כל זה הוא תמרון של התנכלות מכח-נת. מאחר שהם גורשים ממילא לשלם מחיל העולה פי שלושה על מחיר המים בעפולה, נפרץ אצלם סכר הסבלנות. דרשו הם: להעביר את מפעל-המים כולו לידי העירייה.

תחכורה בדלתיים סגורות

זמן קצר לאחר שהתוספת האחרונה ל-כוש רכבות ישראל — שמונה קרונות נוס' עים מתוצרת גרמניה — הורדו בנמל חיפה, הודיע נמחם סבידור, מנהל הרכבות, כי

הארץ

אין עדיין סימן לשינוי ניכר בחילוקי הדעות הסיוריים בין ראשי ברית המוע' לות וגרמניה המערבית, במוימ המתנהל עתה בין שני הדדים במוסקבה (מעריב). רחל לוי, ראשון-לציון איכה ישבו בוד... צבי אבנון, סגן-המנהל הכללי של מש' רד-החוף, יצא אתמול למסע ביקורים... (למרחב). מוסקה וינריב, גבעתיים לחוף הריביירה, כנראה. שתי הנבחרות יופיעו בהרכביהן ה-חוקים ביותר, בהם מופיעים מיטב ה-כדורגלנים בליגה (למרחב). מוסקה וינריב, גבעתיים החכמים בליגה.